

Żywa historia Gorlic – wywiad z panem Janem Horbałem

Wywiad z panem Janem Horbałem dotyczący życia w międzywojennym Bartnem, akcji „Wisła” oraz obsługi stacji meteorologicznej w Bartnem.

Jan Horbal

Urodzony 26 lutego 1936 roku w Bartnem. Ukończył sześcioklasową szkołę podstawową w Bartnem. Jego rodzina, jako jedna z nielicznych nie została wysiedlona w ramach akcji „Wisła” ze względu na prowadzone przez ojca dla Krakowa obserwacje meteorologiczne. Przez całe życie razem z żoną prowadził gospodarstwo rolne. Obecnie na emeryturze.

Zapraszamy do galerii fotografii dostępnej na dole strony.

Wywiad z panem Janem Horbałem przeprowadzony 20 sierpnia 2019 roku w Bartnem przez Urszulę Karasińską (pracownika MBP w Gorlicach).

Spis treści:

[00:00:15](#) — Bartne przełomu lat 30. i 40. ubiegłego wieku (180 domów, dużo młodzieży)

[00:01:26](#) — historia kamieniarza Stefana Fereńczaka

[00:02:25](#) — materiał kamieniarski pobierany z kamieniołomów Magurycz i z Kornut, zimą transportowany saniami

[00:03:10](#) — skrzypek Horbal przygrywający na zabawach w Bartnem („we wsi było 18 numerów domów zamieszkałych przez Horbali”)

[00:03:52](#) — edukacja Jana Horbala — sześcioklasowa szkoła podstawowa w Bartnem, a potem praca na gospodarce, wspomnienie rodzeństwa

[00:04:40](#) — „Bartne była wsią łemkowską, mówiono po łemkowsku, mieszkali też Żydzi zajmujący się handlem”

[00:05:41](#) — wysadzenie samochodu (zabrakło benzyny) przez Niemca w czasie ucieczki przez Bartne; po wybuchu znalezienie banknotów niemieckich przez Jana Horbala

[00:06:50](#) — podczas akcji „Wisła” rodzina Horbalów pozostaje w Bartnem z powodu obsługi stacji meteorologicznej dla Krakowa (dzisiaj na gruncie Jana Horbala usytuowana jest już automatyczna stacja meteorologiczna, przesyłająca dane do Krosna) oraz rodzina gajowego Mikołaja Hładyka

[00:08:15](#) — opis akcji „Wisła” w Bartnem (24 godziny na spakowanie, wyjazd furmankami przez przełęcz Majdan i dalej na Jasło)

[00:09:19](#) — około 20 rodzin powróciło do Bartnego po 1956 roku i do dzisiaj odwiedzają też Bartne potomkowie wywiezionych w 1947 roku

[00:10:43](#) — obsługa stacji meteorologicznej w latach 50. XX w.

[00:11:47](#) — opis życia w dzisiejszym Bartnem

[00:12:22](#) — ubiór łemkowski przed wojną (kierpce szyte na miejscu, wyrób płótna z lnu, spodnie szyte na miejscu)

[00:13:25](#) — budowa schroniska w Bartnem (drzewo kupowane w Nowym Targu, obrabiane w tartaku w Ropicu, prądu nie było, naftę kupowano w Sękowej)

[00:14:25](#) — jeszcze raz opis wywózki z Bartnego w 1947 roku i powracające do opustoszałych gospodarstw psy, wystrzelane później przez wojsko

[00:15:25](#) — ksiądz Kałużniacki służący w Bartnem 49 lat

[00:15:52](#) — wyznania religijne Bartnego (do 1928 roku mieszkali tam tylko grekokatolicy)